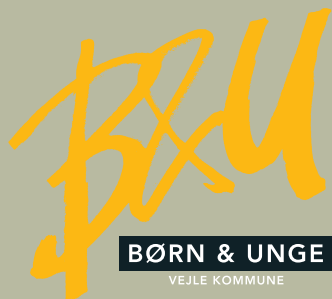

DYSLEKSI
LÆSEFORSTÅELSE
ORDGENKENDELSE
SKRIVE
LÆSE
STAVE
BOGSTAVER
ORDBLIND
LÆRINGSMILJØ
ORD
SKRIVE
STRATEGIER
LÆSEERFARING
INKLUSION
ORDFORRÅD
SPROGLYD

STRATEGI FOR ORDBLINDEOMRÅDET

i Vejle Kommune 2018-2021

FORORD – strategi for ordblindeområdet i Vejle Kommune

Indsatsen på læseområdet i forhold til elever i skriftsproglige vanskeligheder er hele tiden i forandring. Ikke mindst på grund af ønsket om inklusion – ligeværdig deltagelse og tilgængelighed til viden og uddannelse – er der øget fokus på blandt andet ordblindhed. Den nationale ordblindetest er, som et af de seneste tiltag, med til at sætte ordblindhed på læselandkortet. Denne mulighed for at identificere ordblindhed fra 3. klasse og sikre dokumentation gennem uddannelsessystemet er nu et supplement i testproceduren i Vejle Kommune.

Strategien for ordblindeområdet er sammenskrevet på baggrund af den hidtidige procedure og gode samarbejdsaftaler mellem læsekonsulenterne og skolerne. Strategien beskriver derfor overordnet set ikke nye tiltag, men har til formål at give overblik og bidrage til en ensartet anskuelse og handling til identifikation, indsats og forståelse af ordblindhed.

At der er behov for at have et særligt beredskab på dette område skyldes, at læsekompetencerne – eller mangel på samme har stor indvirkning på læring og trivsel i grundskolen. Ordblinde elever vil hurtigt miste fodfæstet og opleve nederlag, hvis de ikke mødes med forståelse og en særlig tilrettelagt indsats, så de også kan nå de faglige mål og fungere på lige vilkår med andre elever

i skolen. Læringsbarriererne skal overvindes gennem tidlig identifikation og en efterfølgende prioritering af hensigtsmæssige interventioner for, at alle elever kan opnå succes i skolen.

Målgruppen for strategien for ordblindeområdet er primært tiltænkt skoleledelse, læsevejledere og lærere og håbet er, at den omsættes og udvikles til konkrete retningslinjer og anvendes i den pædagogiske praksis på de enkelte skoler.

Andre interesserede er naturligvis også velkomne til at læse med.

Ulla Riisbjerg Thomsen
Chef for Uddannelse & Læring

INDHOLDSFORTEGNELSE

Strategi for ordblindeområdet	4
Udvikling af skriftsprogskompetencer	5
Inklusion	6
Baggrunden for en strategi på området	8
Ordblindhed – testprocedure og evaluering	9
Inspiration til handleplan	12
Retningslinjer for den ordblindevenlige skole	14
Retskrav på ordblindetest	15
Litteraturliste	16
Fodnoter og henvisninger	17
Digt af Johannes Møllehave	18
Bilag	19

STRATEGI for ordblindeområdet

I Vejle kommune er der ordblinde elever på alle skoler og det har vi fokus på. Resultatet fra de årlige screeninger på 2. årgang til identifikation af elever i risiko for ordblindhed følger tendenserne for, at der er mellem 3-7 % af befolkningen, der er ordblinde.

Strategien på ordblindeområdet har til formål at give et samlet billede af tiltag på området beskrevet i følgende afsnit:

- Elever med og i ordblindevanskeligheder – inklusion i læringsmiljøet.
- Implementering af ordblindetest og action-card i en hensigtsmæssig og faglig begrundet test- og udredningsprocedure.
- Forslag til indhold i en handleplan.
- Overordnede strategier til kvalificering af ordblinde elevers læring i den „ordblindevenlige“ skole.

Ordblinde elever har svært ved at få lært at læse og skrive på trods af god undervisning. Den danske definition lyder:

„Markante vanskeligheder med at lære at læse og skrive, som skyldes langsom og upræcis omsætning af bogstaver og bogstavfølger til sproglyde.“

ELBRO

Ofte ses relaterede grundproblemer med verbal arbejdshukommelse og/eller ordmobiliseringsvanskeligheder, hvilket kan belaste læringen yderligere.

HVAD ER ORDBLINDHED¹ – OGSÅ KALDET DYSLEKSI?

„Dysleksi er en specifik indlæringsvanskelighed som er af neurobiologisk oprindelse. Den er kendetegnet ved vanskeligheder med præcis og/eller flydende ordgenkendelse og ved stave- og afkodningsvanskeligheder. Disse vanskeligheder stammer fra et deficit i den fonologiske komponent i sproget. Vanskelighederne er ofte uventede

i forhold til andre kognitive færdigheder og tilstedeværelsen af effektiv undervisning. Sekundære konsekvenser kan være problemer med læseforståelse og nedsat læseerfaring, som kan hindre vækst i ordforråd og baggrundsviden.“

IDA, Den internationale dysleksiorganisation, 2003

UDVIKLING af skriftsprogskompetencer

Specifikke vanskeligheder inden for ordblindeområdet forsvinder ikke ved at se tiden an. Ordblinde elever profiterer af mere af den gode undervisning. Denne særlige tilrettelagte indsats skal gives forud for almenundervisningen. Instruktionen skal være mere eksplicit og omfattende, mere intensiv og mere støttende end den instruktion, der ellers gives. Følgerne af funktionsnedsættelsen mindskes også med særlige strategier og hjælpemidler samt elevens egen store arbejdsindsats.

Interventionsmetoder, der giver den enkelte elev med skriftsprogsvanskeligheder muligheder for at udvikle skriftsprogskompetencer, der svarer til deres intellektuelle og arbejdsmæssige ressourcer er nødvendige.

Denne tankegang findes i den lektiologiske pædagogik. Den lektiologiske intervention er en strategibåren og læringsorienteret vejledning, der støtter eleverne i at udvikle strategier og udnytte værktøjer, der kan anvendes i en given læringskontekst.

Den lektiologiske tilgang skal ses som en måde at afdække skriftsprogskompetencer på og ikke mindst som en måde at vejlede ind i læringsprocesser i et anerkendende og undersøgende perspektiv. Der bliver derfor i en sådan proces taget højde for de udfordringer, som elever med skriftsprogsvanskeligheder ofte oplever sammen med den fortælling, eleven har om sig selv. Denne tilgang giver mulighed for at have fokus på arbejdet med selvforståelse og motivation som udgangspunkt for læring.

STRATEGIER
KOMPETENCER
VEJLEDNING
MOTIVATION
ORD
IT VÆRKTØJ

INKLUSION

En inkluderende tilgang til læring

Samtlige skoler i Vejle Kommune har ansvaret for, at tilbyde en inkluderende tilgang til læring for elever med og i ordblindevanskeligheder. For at have et læringsmiljø, der understøtter inklusion har skoleledelsen ansvaret for:

- at strategien på ordblindeområdet er kendt blandt skolens personale.
- at skolen har et fyldestgørende undervisningstilbud til ordblinde elever.
- at udpege en person/personer med viden om læsning og læsevanskeligheder til at:
 - forestå test og formidling af resultater,
 - vejlede og undervise eleverne i særlige strategier og materialer/hjælpemidler,
 - vejlede kolleger i forhold til didaktiske tiltag og praktisk support,
 - understøtte samarbejdet mellem skole og hjem i forbindelse med handleplansarbejdet.
- prioritering af ressourcer, der gør det muligt at følge bekendtgørelsens krav i øvrigt.

Fakta jf. gældende lov, bekendtgørelser og vejledning på området

Inden for rammerne af almenundervisningen kan et relevant undervisningstilbud for ordblinde elever omfatte undervisningsdifferentiering og holddannelse. Der kan også tilbydes tolærerordninger. Hvis elevens behov for støtte ikke alene kan understøttes ved ovenstående, skal eleven tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte.

Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler skal stilles vederlagsfrit til rådighed og eleven skal instrueres i anvendelse af it-hjælpemidler.

Ordblinde elever kan aflægge prøver (FP9 og FP10) på særlige vilkår. Beslutningen om særlige prøvevilkår træffes af skolens leder.

Elever, der anvender læse- og skriveteknologi i dagligdagen grundet deres specifikke vanskeligheder, skal have mulighed for at anvende disse ved afvikling af testen.

Deadlines: Afgørelse om særlig tilrettelæggelse af prøver og materialebestilling træffes senest 10. oktober forud for prøvetermin december/januar, og 1. december forud for prøvetermin maj/juni.

Alle elever skal blive så dygtige, som de kan

Når læringen for elever i vanskeligheder skal understøttes, er det lærerens engagement og evne til at skabe motivation, der er vigtigst, samt at undervisningen er underbygget af grundig afdækning af færdigheder og kompetencer.

Undervisningens indhold skal være på alderssvarende niveau. Et didaktisk fokus på at integrere og stille krav til elevernes anvendelse af læse- og skriveteknologi, er derfor nødvendigt.

Klare forventninger og synlige mål

Klare forventninger og synlige mål er overordnet set udgangspunktet for undervisningen for alle elever i Vejle Kommune. Dette fokus er virkelig til gavn for elever i besværede læringsprocesser, hvor også en varieret tilgang til læring

understøtter ordblinde elevers behov for mange gentagelser for at opnå en umiddelbar identifikation af ordlæsning, det vil sige en automatiseret læseproces. Løbende og relevant feedforward og feedback er ligeledes nødvendig for at bevare motivation og lyst til læring.

Alle elever skal blive så dygtige som de kan, og de skal trives i folkeskolen. Alle elever skal udvikle sig fagligt og alsidigt, herunder socialt, og trives i skolens faglige og sociale fællesskaber. Da læseindlæring er besværet helt fra 0. klasse er ordblinde elever i risiko for at mistrives, udvikle lavt selvværd og miste motivationen for læring. Rettidig handling på ovenstående er derfor nødvendig.

TRIVSEL
MOTIVATION
KOMPETENCER
ENGAGEMENT
SYNLIGE MÅL
LÆRING

BAGGRUNDEN for en strategi på området

Udfordringen for elever i skriftsproglige vanskeligheder er grundlæggende, at de hurtigt bliver hægtet af i forhold til progressionen i et almindeligt klasselokale ud fra de gennemsnitlige præstationer. Ordblinde elever opnår sjældent den overindlæring og automatisering, der sikrer et mestringsniveau som fundament til den fortsatte læring. For at opnå dette skal eleverne mødes med en didaktisk forståelse, der understøtter deres specifikke udfordringer, der skal tidligt tilbydes de nødvendige hjælpemidler og digitale undervisningsmaterialer, for at eleverne har mulighed for at præstere efter evne.

Strategien for ordblindeområdet er naturligt udarbejdet på baggrund af Vejle kommunes sprog- og læsesyn², inklusionssyn³ samt digitaliseringsstrategi⁴.

Vejle kommunes digitaliseringsstrategi understøtter den digitale tilgang til læring. Både hvad angår anbefalingen af brug af digitale læremidler og i forhold til at fokusere på tilgængeligheden af læse- og skriveteknologi. Dette er af afgørende betydning for inklusion af ordblinde elever.

Overgange

Det er vigtigt at prioritere en sammenhængende indsats fra dagtilbud til skole og fra skole til ungdomsuddannelse på området. Dette for at sikre smidige overgange.

Ordblinde elever, der påbegynder ungdomsuddannelse kan søge SPS-støtte (Specialpædagogisk støtte – herunder læse- og skriveteknologi)⁵.

Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) henvender sig til skolerne i forbindelse med overgang til ungdomsuddannelse med henblik på dokumentation til SPS-støtten.

For yderligere information kan UU-vejledere eller kommunens læsekonsulenter kontaktes.

SPS STØTTE
OVERGANGE
TEKNOLOGI

ORDBLINDHED – testprocedure og evaluering

Risiko for ordblindhed

Obligatoriske evalueringer i form af 0. klasses sprogvurdering, National test, screening for ordblindhed i 2. klasse samt andre konventionelle stave- og læseprøver, understøtter tidlig identificering af risiko for ordblindhed.

Der er udviklet en dynamisk afkodningstest også kaldet Ordblinderisikotesten fra Undervisningsministeriet⁶.

Testen kan anvendes som supplement til 0. klasses sprogvurdering i slutningen af børnehaveklassen, i midten af 1. klasse og i slutningen af 1. klasse. Ordblinderisikotesten har til formål at sikre, at elever i risiko for at udvikle alvorlige afkodningsvanskeligheder, bliver identificeret så tidligt som muligt med det formål at igangsætte en ekstra forebyggende indsats i forhold til at koble bogstaver og lyde.

Identificering af ordblindhed

Testproceduren (bilag 1) for området er kendt, beskrevet og formidlet til skolerne i forbindelse med at Undervisningsministeriet stillede Ordblindetesten⁷ til rådighed.

Ordblindetesten skal anvendes i grundskolen til identifikation og til at sikre dokumentation i overgangen til ungdomsuddannelse. Resultatet af testen er validt i 15 år og er tværgående gennem alle uddannelser.

Beskrivelse og et visuelt overblik kan ses på Actioncard (bilag 2).

For elever, der er visiteret til specialtilbud, kan der ligeledes opstå behov for udredning af ordblindhed. Vi er i den sammenhæng tilbageholdende med at anvende Ordblindetesten, da den kun er afprøvet på elever, der undervises i grundskolens almindelige fagundervisning.

Men hvis der er klare tegn på ordblindhed (fx eleven har markant sværere ved at læse nonsensord end rigtige ord) kan læsekonsulenterne inddrages til afklaring.

BOGSTAVER
LYD TEST NONORD
EVALUERING

ORDBLINDHED – testprocedure og evaluering

Det er vigtigt at opdage ordblindhed i tide.

Ordblindhed kan blive et omfattende handicap for den enkelte elev – både i grundskolen, og senere i uddannelse og job. Det er derfor nødvendigt, at vanskelighederne identificeres så tidligt som muligt, med det formål at mindske de negative konsekvenser af udfordringerne, men også for at sætte ind med målrettet understøttende undervisning, der kan støtte og fremme den enkeltes læring. Ordblindetesten kan ikke stå alene, men skal suppleres af andre pædagogiske prøver. Nogle af disse test er udført forud for anvendelse af Ordblindetesten, for at bekræfte mistanke og iværksætte relevant undervisning eller de foretages efterfølgende, når handleplanen skal udarbejdes. (bilag 3).

Testvejlederen skal have viden om læsning og læsevanskeligheder, dvs. at testvejlederen er læsevejleder eller en person med tilsvarende kompetencer. Det er vigtigt, at den nyeste udgave af vejledningen⁸ til Ordblindetesten læses grundigt inden testen afvikles, og følges som foreskrevet. Kontakt læsekonsulenterne i tvivlstilfælde.

Mistanke om ordblindhed

Der skal være begrundet mistanke om ordblindhed, før ordblindetesten anvendes. Ordblindhed i familien, forsinket sproglig udvikling er forhold, der kan bestyrke en mistanke. Ligeledes kan testresultater fra Sprogvurderingen i 0. klasse samt eventuelt resultater fra Ordblinderisikotesten i 0. og 1. klasse ligge til grund for mistanke om ordblindhed.

Mistanken kan også opstå på baggrund af bekymrende resultater i National test i læsning i 2. klasse (især elevprofil 4 og 6) eller særligt ved DVO screening (nonordsstavning) i slutningen af 2. klasse.

Mistanken kan bestyrkes ved:

- vedvarende stavevanskeligheder
- beskeden fremgang i læsning
- langsom læsning og problemer med skriftlig fremstilling senere i skoleforløbet, hvis det bliver svært for eleven at leve op til de faglige krav på trods af hensigtsmæssig undervisning og indsats.

ORDBLINDHED – testprocedure og evaluering

Ordblindetesten i Vejle Kommune

Ordblindetesten skal anvendes til elever, hvor der er begrundet mistanke om ordblindhed. Der kan gennem hele skoleforløbet opstå fornyet bekymring eller mistanke, fordi der gennem skoleforløbet er stigende skriftsproglige krav. Dette betyder, at for elever, hvor der ikke var mistanke om ordblindhed i indskoling eller mellemtrin, kan opstå mistanke i udskoling. Ordblindetesten er et supplement til den hidtidige testprocedure.

Alle elever i mistanke om ordblindhed skal tilbydes Ordblindetesten inden de forlader folkeskolen. Dette gælder også for elever, der tidligere er diagnosticerede før den elektroniske ordblindetest blev taget i brug i Vejle Kommune.

Det bør ske senest på 8. årgang af hensyn til deadlines i uddannelsesforløbet.

Undervisning

Efter testning skal undervisningen tage udgangspunkt i den enkelte elevs særlige udfordringer. Undervisningsministeriet har udviklet et inspirationsmateriale⁹, der beskriver, hvordan der pædagogisk kan følges op på Ordblindetesten målrettet ordblinde elever i grundskolen. Dette materiale kan kvalificere indsatserne, således at eleven tilbydes den relevante støtte i almenundervisningen.

Skolens konkrete indsatser for den enkelte elev beskrives i en evaluerbar handleplan, der er udarbejdet i et samarbejde mellem underviserne og eleven og med læsevejlederen som tovholder. Læsekonsulenterne kan kontaktes ved behov.

HANDLEPLAN

BOGSTAVER

ORDBLINDHED

TEST

LÆRINGSMILJØ

ORD

SKRIVE

SPROGLYD

INSPIRATION til handleplan

Vi anbefaler nedenstående punkter afhængigt af aktualitet både i forhold til elevens alder og vanskelighedernes omfang samt elevens forudsætninger og kompetencer:

- Grundforudsætninger: Det er nødvendigt at kunne de tre alfabeter, som ofte ikke er automatiseret langt ind i en besværet skriftsprogligt læringsproces. Multisensorisk stimulering bidrager til at læringsprocessen optimeres.
Eksempler på materialer: Bogstavplancher, Criba-alfabetet, Se lyden, Fingernemt, apps o.a.
- Det fonologiske grundarbejde skal repeteres og intensiveres fra det niveau eleven er nået til. Eleven skal undervises ud fra direkte vejledning, forklaringer og meget tid til læringen. Hjælp til at opretholde opmærksomhed, koncentration og ikke mindst motivation.
- Tilbyd undervisning i læsestrategier – fx via materialerne Fingernemt, FONOLOGIK eller VAKS. Dette kan foregå i understøttende undervisning, i læsebåndstiden eller på andre tidspunkter, hvor det ikke går ud over deltagelse i den inkluderende undervisning.
- Skab meningsfulde læsesituationer. Vælg tekster, som er vedkommende og relevante. Gør teksterne bedre egnede – visuelt, typografisk og sprogligt.
- Fortsæt den daglige og langvarige læsetræning både i skolen og hjemme i litteratur af passende sværhedsgrad. Arbejd med gentagen læsning. Foretag løbende læsemålinger, så fremgang kan påvises og motivere til fortsat træning.
- Ordblinde elever har ofte brug for eksplicit undervisning i skriveprocesser. Giv tydelige instruktioner og struktur. Benyt skriveskabeloner¹⁰.
- Arbejd genrepædagogisk med den sproglige dimension i alle fag: Udvid ordkendskab, arbejd med forforståelse, skabeloner og huskekort til tekstforståelsesstrategier m.m.

- Ordblinde elever er berettiget til et medlemskab af NOTA. Undervisningsmateriale og litteratur tilgås elektronisk med oplæsningsstøtte.
- Tilbyd grundig instruktion og løbende støtte til eleven, forældre og lærerteamet i forhold til læse- og skriveteknologi, som skolen stiller til rådighed. Lærerteamet skal understøtte læring via IT.
- Disse værktøjer skal implementeres med sigte på, at eleven deltager i alderssvarende undervisning og er dermed inkluderet i det faglige fællesskab. Eleven skal anvende læse- og skriveteknologi til læsning, stavning og skriftlig fremstilling. Vær opmærksom på indstilling af teknologien, så den udnyttes maksimalt ud fra den enkeltes profil.
- Vær opmærksom på behovet for læse- og skriveteknologi i fremmedsprogsundervisningen samt i alle de øvrige fag.
- Læse- og skriveteknologien skal tilbydes ved prøverne.
- Skab tradition for IT-patrulje og forældrenetværk på skolen.

FORÆLDRENETVÆRK
ORDBLIND
IT-PATRULJE
LÆSE- OG SKRIVE TEKNOLOGI
NOTA
SKRIVE
LÆSE
PRØVEVILKÅR

RETNINGSLINJER for den ordblindevenlige skole

Følgende liste er tænkt som inspiration til overordnede retningslinjer for skolernes beredskab til, at ordblinde elever identificeres, støttes og undervises:

- Følge kommunens anbefalinger til identificering af ordblindhed.
- Støtte og tiltag i den almene undervisning:
 - Undervisningen tilrettelægges ud fra flere modaliteter (mundtligt, skriftligt, visuelt, taktilt), så flere forskellige strategier kan benyttes af eleven til at forstå og fastholde det faglige indhold.
 - Tydelig struktur til at stilladsere både tidsanvendelse og aflaste arbejdshukommelse.
 - Mulighed for og forventning til at læse- og skriveteknologi bliver anvendt, så alderssvarende opgaver løses i klassen. Det vil sige, at undervisningsmateriale forefindes elektronisk tilgængeligt.
 - Eleverne benytter læse- og skriveteknologi og tilbydes ekstra tid ved test og prøver.
- Måltrettet og intensiv indsats i den supplerende undervisning:
 - Løbende deltagelse i kurser til styrkelse af læse- og skrivekompetence ud fra eget mestringsniveau via hensigtsmæssige strategier:
 - 0.-2. klasse: For elever, der endnu ikke er udredt, men som har særligt svært ved at knække læsekoden, tilbydes særligt tilrettelagt, systematisk træning i bogstav-lydindlæring som ekstra forebyggende indsats.
 - 3.-4. klasse: Supplerende undervisning med fokus på træning af læsestrategier og staveregler.
 - 5.-9. klasse: Fastholde og konsolidere læse- og stavestrategier. Særligt fokus på forståelsesstrategier og skriftlig fremstilling samt anvendelse af IT. Træne afgangsprøvediscipliner i god tid inden afvikling.
 - Kurser i brug af læse- og skriveteknologi.
 - Styrkelse af egne potentialer/selvverd og deltagelse i ordblindepatruljer.
 - Tilbyde netværk for forældre til ordblinde elever.

RETSKRAV på ordblindetest

Retskrav på ordblindetest

Forældre har én gang i skoleforløbet krav på, at der foretages en ordblindetest af deres barn. Dette kan foregå tidligst fra 1. marts på 4. klassetrin. Forældre kan kun gøre retskravet gældende, når der er uenighed.

Det er altid en god ide, at gå i faglig dialog med forældrene i et konstruktivt samarbejde.

I Vejle Kommune anvendes Ordblindetesten som tidligere beskrevet, udelukkende på elever med begrundet mistanke om ordblindhed.

For øvrige elever, hvor der ikke er en dokumenteret eller begrundet mistanke skal der anvendes andre testværktøjer. Som udgangspunkt kan El-bros ordlister benyttes og med baggrund i dette resultat testes videre med samme testpakke, hvis det er relevant.

Skolelederen kan samarbejde med Vejle Kommunes læsekonsulenter, der stiller deres ekspertise om udredning til rådighed.

MISTANKE
SAMARBEJDE
FAGLIG DIALOG
ORDLISTER
TEST
FORÆLDRE

INSPIRATION TIL VIDERE LÆSNING

Læsepædagogen nr. 3/2017 fra Undervisningsministeriet

Uddannelse og skriftsprogsvanskeligheder – grundbog i lektiologisk pædagogik af Anne Leth Pedersen & Kirsten Margrethe Hjorth, Hans Reitzels Forlag

Præsentation af inspirationsmaterialet fra UVM kan læses i en artikel i Læsepædagogen nr. 1/2017

VAKS materialet af Elisabeth Arnbak og Ina Borstrøm, Gyldendal

FONOLOGIK af Thomas Mose og Mikael Højbjerg, Alfabeta Forlag

Fingernemt af Helga Conradsen, Thomas Mose og Mikael Højbjerg, Specialpædagogisk Forlag

Flydende læsning af Getrud Brandt, Akademisk Forlag

Elever med læse- og skrivevanskeligheder – „Hvad ved vi? Hvad gør vi?“ af Solveig-Alma Halaas Lyster, Akademisk Forlag

Nota guides: <https://nota.dk/services/ordblinde-ambassad%C3%B8r>

FODNOTER OG HENVISNINGER

- 1) Definition: <https://socialstyrelsen.dk/handicap/ordblindhed>
- 2) Vejle kommunes sprog og læsesyn: <http://docplayer.dk/8833385-Sprog-og-laesesyn-test-og-indsatser-dagtilbud-tcbu-og-u-l-vejle-kommune-2014.html>
- 3) Inklusionssyn: <https://www.vejle.dk/om-kommunen/fakta-om-os/planer-politikker-og-strategier/familie-boern-og-unge/boerne-og-ungepolitik/>
- 4) Digitaliseringsstrategi: <https://www.vejle.dk/media/4743/den-digitale-skole-2016-net.pdf>
- 5) Specialpædagogisk støtte (SPS): www.spsu.dk/Ungdomsuddannelser/Stoetteformer/Ordblinde
- 6) Vejledning til ordblinderisikotesten: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/folke/pdf16/nov/161109-vejledning-til-ordblinderisikotesten.pdf>
- 7) Ordblindetesten: <https://www.uvm.dk/vejledning-og-stoettemuligheder/ordblindetest>
- 8) Vejledning til ordblindetesten: ordblindetest.nu/vejleder
- 9) Inspirationsmateriale fra UVM: www.videnomlaesning.dk/media/1955/ordblindhed-i-grundskolen-juni-2016.pdf
- 10) Skriveskabeloner: www.margitgade.dk/index.php/undervisningsmateriale/skabeloner-fra-kompensatorisk-it

DIGT af Johannes Møllehave

Jeg kender en dreng
som var ordblind
men livet viste han
stor sind.
Han stirred på
skyer, på græs og på strå
og alt hvad der levede
stirred han på.

På heste og måger
og dådyr og rå.
Han fryded sig dagligt
ved det han fik set
og så mere end den
som kan sit alfabet.

Hans hjerne var fuld
den var slet ikke tom
kun løsrevne bogstaver
bytted han om.
Han læste et K
som om det var et H
selv KO var et ord
det var svært at forstå.

Han så bogstaver helt
uden plan og system
FARUM MIDTPUNKT
var derfor et voldsomt problem
Som når F A siger AF
og RUM siger MUR
og i APOTEK
løb han fuldkommen sur.

På skolen der blev
han behandlet som skidt
da han aldrig begreb
hvad de grifled med kridt
og dog kendte han forskel
på grønt og på hvidt.

Et års alfabet
ku han meget godt se
et bogstav hed GRÆS
og et andet hed SNE
For himlens bogstav
var nemt at forstå
for himlen var blå.
som han henrykket så.

Den spejles i havet
som derfor er blå
blå eller blå
det forstod han da godt.

Når stammen blev gammel
og træet blev hult
blev bogstavet grønt
til bogstavet gult.

Den ordblinde kender
en smerte som gnaver
Han sidder og stammer
mens andre de staver.
En ordblind er derfor
det tar man for givet
en staver der løb
sig en staver i livet.

Han fupper og famler
og snyder og lusker
og udslynger ord
som han gætter og husker

Den ordblinde dreng
som man anså for skør
måtte se med sit øre
og det giver gehør.

Alfabetet var simpelthen
bogstavmystik
men livet den dejligste
gave han fik.

En dag faldt de bogstaver
pludselig på plads
Hvis jeg lyver om det
må I kalde mig Mads.

Som ordblind har han
til dels skiftet spor
og kan stave helt godt
og lever af ord.
Hvor der er vilje
er der en vej.
Det ved jeg med smerte
for drengen er mig.

BILAG – strategi for ordblindeområdet i Vejle Kommune

Vejle Kommune
Børn og Unge
Skolegade 1
7100 Vejle
Tlf. 76 81 00 00